

Kerkentrommel

DECEMBER 2015

“Ik ben als totale kloosteranalfabeet het klooster in gerold.”

Een 'Leeftocht' avond met Holkje van der Veer, dominicanes

In een overvolle zaal in de Goede Herderkerk verwelkomde Gerda Zomer namens de commissie Gemeentetoerusting de gasten en de spreekster Holkje van der Veer. In haar witte habijt van de orde Dominicanen is ze een opvallende verschijning. Nee, ze heeft het habijt niet altijd aan. Alleen in een liturgische setting of als ze namens de orde naar buiten treedt, zoals vanavond. En nee, ze heeft geen sluier op. Nooit gehad ook. Dat heeft voor haar te veel met onderdanigheid te maken. En onderdanigheid is in haar orde niet meer aan de orde.

Holkje van der Veer is Dominicanes. De Dominicanen behoren, net als de Benedictijnen, Franciscanen en Karmelieten, tot de zogenaamde Grote Ordes binnen de Rooms Katholieke kerk. De Dominicanen ontstonden in dezelfde tijd als de Franciscanen. Ze zijn genoemd naar de stichter van de orde, Dominicus (1171-1221). Volgende week beginnen de festiviteiten rond het 800-jarig bestaan van de orde. De priester Dominicus is de stichter van de orde. Hij liet hij alle rijkdom achter zich en probeerde hij zo puur mogelijk te leven. Hij ontdekte, hoe belangrijk het is dat je elkaars taal spreekt, of in ieder geval probeert te begrijpen, als je met elkaar wilt praten over wat je beweegt, wat je gelooft. Daarbij is het ook belangrijk dat je nieuwsgierig bent, dat je wilt luisteren naar de ander, dat je wilt studeren. Binnen de Dominicaner spiritualiteit is luisteren dan ook een kernbegrip.

De Keuze van Holkje voor een godgewijd leven was niet vanzelfsprekend. Als doopsgezind grachtengordelmeisje uit Amsterdam kwam ze vroeger wel eens in de Doopsgezinde kerk. Als ze als kind en puber in de kerk kwam dan werd ze vooral geraakt door de sfeer en het bidden. Vooral het Onze Vader vond en vindt ze prachtig, omdat het zoveel troost geeft; er is een God die je toespreekt, en het gaat over alledaagse dingen. Ook de zegenbede maakte en maakt bij haar altijd grote indruk omdat het de wereld waarin je naar terug gaat expliciet verbindt met God. Het bijzondere aan haar manier van leven is dat het een godgewijd leven is. Bij alles wat ze doet, probeer je zo te leven dat het uitdrukking geeft aan het besef dat je meer bent dan jezelf. Je leeft in verbondenheid. Maar dat kan alleen maar als stilte de basis is. En dat kan overal natuurlijk, dat hoeft niet perse in een klooster. Overal heb je de mogelijkheid om 'tijd te snoepen', voor contemplatie, om bij God te zijn. Of zoals haar ouders vroeger schemerden in de woonkamer, aan het einde van de dag. Ze zaten daar dan maar een beetje te zitten, stil, zonder krant of boek. “Ze keken hoe het duister langzaam de kamer binnenrolde.”

Tijdens een periode van ziekte kwam Holkje al wandelend bij de veerpont aan de Rijn en zag ze de kleine bootjes die met kabels aan de pont vastzaten. Spontaan moest ze huilen. Ze begreep dat ze bang was voor de komende operatie, maar dat ze toch die rivier over moest, net als de veerboot. Ze moest zich overgeven aan de veerman. En die bootjes waren al die mensen om haar heen die wilden dat het goed met haar ging.

Sinds de media Holkje heeft gevonden, wordt ze wel de 'hipste non van Nederland' genoemd. Als Dominicanes is de verkondiging haar corebusiness. Dit kan op veel manieren: met het geven van lezingen, schrijven, schilderen, muziek maken, het organiseren van retraites. In het verleden hielden de zusters Dominicanessen zich vooral bezig met onderwijs, ziekenzorg en maatschappelijk werk. Maar hoe je het ook invult, het begint altijd met verlangen, verlangen naar verbinden, verlangen naar leven, het leven in vrijheid. Het startpunt van dit verlangen is inspiratie, het vermogen om van binnen lucht te krijgen, om creatief te kunnen zijn, om nieuwe ideeën te ontwikkelen, of op te doen. En dat kan overal, in contact met mensen, tijdens een wandeling in de natuur, in boeken. Inspiratie heeft ook altijd met God te maken, met de Geest. En dit kan niet zonder stilte. Het is een bewegen van binnen en van buiten. Holkje hoopt dan ook dat het haar lukt om mensen (ook vanavond) wat van die geestdrift mee te geven, om woorden en kleur te geven aan hetgeen wat je als mens raakt.

Ze kreeg toen een diep gevoel: dit gaat lukken. Hier voelde ze de kracht van God, ze voelde zich gedragen. En het ging goed met de operatie.

Toen ze tijden later langs de IJssel fietste bij Zwolle zag ze een binnenschip op de rivier. En ook dat binnenschip leek op haar, ze was weer zelfstandig. Ze kan dan ook waanzinnig dankbaar zijn voor het leven dat ze heeft, voor het feit dat ze leeft, ook al is kwetsbaarheid – een woord waar ze eigenlijk een hartgrondige hekel aan heeft – een factor in haar leven.

We wonen in een tijd waarin we geacht worden sterk en maakbaar te zijn, om onze kwetsbaarheid niet te laten zien. En hoe ga je daar in een klooster eigenlijk mee om?" Holkje moet denken aan de woorden van Paulus "In mijn zwakheid ligt mijn kracht."

Bidden is belangrijk in het leven van een religieus. Vlak na de dood van Dominicus heeft een volgeling 9 miniaturen met gebedshoudingen geschilderd. Die wil ze ons graag meegeven:

1. **Buigen.** *Het gebed van de dankbaarheid.* Uit dankbaarheid voor de Bron van het bestaan buig je. Ik ben wie ik ben. Ik leef.
2. **Liggen op de grond.** *Het gebed als overgave.* De bereidheid en het verlangen om het leven te aanvaarden, zoals het komt. Je overgeven aan Gods ontferming.
3. **Slaan.** *Het gebed van discipline.* Niet meer het letterlijke slaan is belangrijk, maar de discipline. Niets is moeilijker dan je houden aan de afspraken die je met jezelf maakt. Daar heb je God en anderen bij nodig.
4. **Kijken.** *Gebed van het aanschouwen.* Je ogen richten op de toekomst is het beste medicijn tegen somberheid en cynisme, op zoek naar tekenen van die andere toekomst.
5. **Met open handen.** *Gebed van het ontvangen.* Vol van vertrouwen stel je je open om te ontvangen, je open handen staan ook voor het dragen.
6. **Met gespreide armen.** *Gebed van de hartstocht.* Geef ruimte aan je hart, laat de emoties maar komen en ook de vraag naar het waarom mag er zijn.
7. **Handen boven het hoofd als een pijl.** *Gebed van verbinden.* Uitgestrekt, met de vingertoppen bij elkaar, worden aarde en hemel verbonden. Zo te bidden voor mensen omdat je het niet laten kunt.
8. **Mediterend lezen.** *Gebed van de intimiteit.* Laat de kernwoorden in de tekst tot je komen, zit stil en recht op, lees de tekst nog eens hardop aan jezelf voor, beteugel je gedachten, geef je hart de ruimte. Zo worden de tekst bron en wegwijzer.
9. **Lopen.** *Gebed van het gaan.* We zijn pelgrims onderweg, en zelden alleen. Op je levensreis zet je je hart, ogen en oren wijd open. Wees zelf reisgenoot, luister en deel.

Leestocht

PROVIAND VOOR ONDERWEG